

ИНФОРМАЦИЈА
о оствареном расту потрошачких цена
у периоду јануар – јун 2012. године

1. Инфлација је у јуну ове у односу на децембар претходне године износила 5,2%, а у односу на јун претходне године 5,5%. Анализирањем кретања потрошачких цена од 2007. године, од када Републички завод за статистику објављује индекс потрошачких цена, остварени укупан текући раст у овој години је најприближнији нивоу из 2010. (4,5%), док је у осталим годинама, са изузетком 2007. године, остварен већи интензитет раста. Слична констатација се запажа и кадасе анализира међугодишњи раст¹. При томе, месечни раст потрошачких цена је у јуну износио 1,1%.

Инфлацију остварену у протеклом периоду ове године карактерише висок ниво месечног раста цена, пре свега у марту и јуну (по 1,1%) и мају (1,4%), а што се одразило и на раст цена по кварталима (2% у првом и 3,1% у другом), што се види у наредној табели:

у %

Назив	јануар-март	април-јун	јануар-јун	Ø месечна стопа	годишњи раст
Потрошачке цене	2,0	3,1	5,2	0,8	5,5
у томе:					
- храна и безалкохолна пића	2,0	5,7	7,8	1,2	4,5
- алкохолна пића и дуван	5,0	0,7	5,7	0,9	4,2
- одећа и обућа	-0,7	1,0	0,3	0,0	3,5
- стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	1,5	0,8	2,3	0,4	4,5
- намештај, покућствои текуће одржавање	2,2	3,8	6,1	1,0	11,0
- здравство	0,8	1,0	1,8	0,3	1,2
- транспорт	5,7	2,2	8,0	1,3	10,7
- комуникације	-0,5	0,1	-0,4	-0,1	5,1
- рекреација и култура	0,4	3,8	4,2	0,7	7,4
- образовање	0,5	0,3	0,8	0,1	1,7
- ресторани и хотели	0,9	2,3	3,2	0,5	5,5
- остала роба и услуге	1,3	1,9	3,2	0,5	7,0

Посматрано у глобалу, *ценовна нестабилност* у првом кварталу ове године, узрокована, пре свега услед раста цена хране, пренета је и у други квартал, с тим што су, поред цена хране, и при ниској агрегатној тражњи, односно незнатним корекцијама плата и пензија, повећане цене робе широке потрошње, пре свега из увоза, по основу одложеног дејства пада вредности динара у односу на евро.

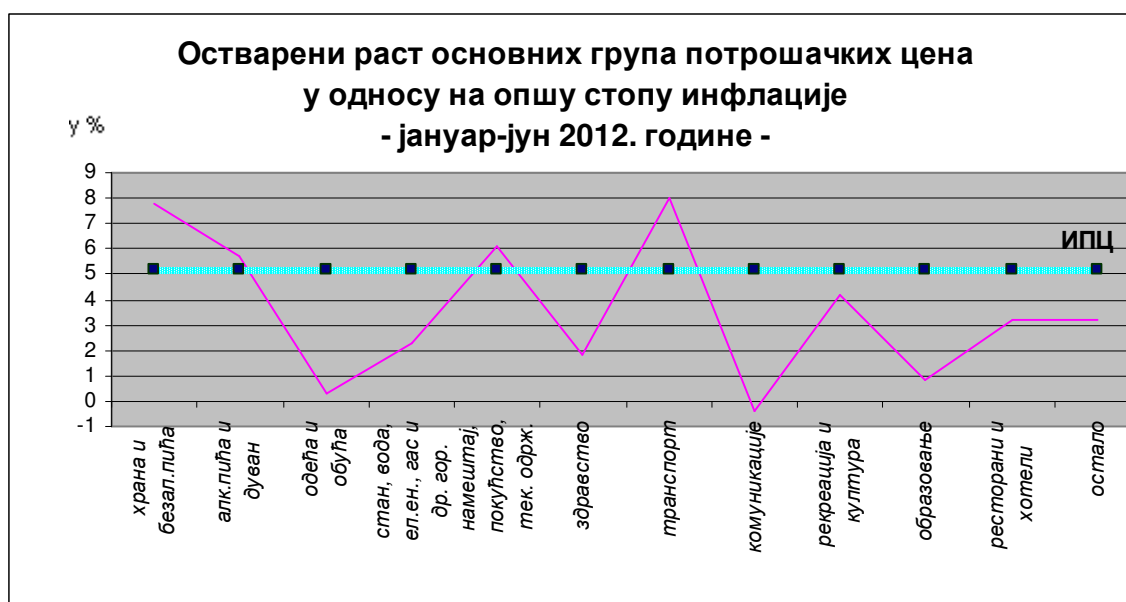
¹ Прилог број 1 у Информацији о оствареном расту потрошачких цена у периоду јануар – јун 2012. године

Значајно повећање цена хране и безалкохолних пића евидентирано је у фебруару (1,4%), марту (1,4%), мају (3,2%) и јуну (1,6%), а деривата нафте у фебруару (1,6%), марту (7,1%) и априлу (1,5%), док је снижење цена у мају од 1,1% неутралисано повећањем цена у јуну, у истом проценту. Наиме, у протеклом периоду ове године, цене *непрерађене хране* (свеже воће и поврће, свеже месо и риба и конзумна јаја) су повећане за 23,2%, а алкохолних пића и дувана за 5,7% и деривата нафте за 10,1%, чије су цене повећане и по основу законом прописаног усклађивања динарских износа акциза. Цене прехранбених производа (пшенично брашно тип «400» и «500», сунцокретово јестиво биљно уље, пастеризовано и стерилизовано кравље млеко, јогурт, шећер кристал, свеже свињско, говеђе и кокошије месо и сладководна риба), код којих је укупна маржа на основу Уредбе о посебним условима промета одређене робе, од јануар ове године ограничена у висини од 10%, су углавном по основу значајног повећања цена свежег меса у јуну, укупно у протеклом периоду године повећане за 8,9%. Једино снижење цена, у протеклом периоду године, из ове групе произвоа је регистровано код млека (2,1%, односно 3%) и шећера (10,6%).

Остварени раст потрошачких цена од 1,1% у јуну у односу на мај ове године је са 0,6 процентних поена или са око 56% одређен ценама хране и безалкохолних пића, а са 0,4 процентна поена, односно са око 38% ценама производа и услуга који чине базну инфлацију (укупна инфлација умањена за раст цена енергије, хране, алкохола и цигарета). Значи, дејство раста цена енергије и алкохола и цигарета је определило општу стопу раста потрошачких цена са око 0,1 процентни поен, односно са око 6%. Наиме, цене хране и безалкохолних пића су, у највећој мери, повећане по основу виших цена непрерађене хране, које су у просеку повећане за 3,3%, и то цене меса су повећане за (7,6%), воћа (4,9%) и рибе (1%), а конзумних јаја и поврћа снижене (6,7%, односно 4,3%). Раст цена производа и услуга који чине базну инфлације је по основу виших цена услуга и увозних производа, пре свега по основу курса динара.

2. Посматрано по **групама потрошње**, на остварени раст потрошачких цена у периоду од јануара до јуна ове године, поред цене *хране и безалкохолних пића*, које су повећане изнад општег раста (7,8%) и имале највеће учешће у укупном текућем расту потрошачких цена (око 57%), на другом месту по утицају, са око 16%, су цене транспорта, које су, иначе, имале највећи интензитет раста (8%). Натпросечно су повећане још и цене алкохолних пића и дувана (5,7%) и намештаја, покућства и текућег одржавања (6,1%), с тим што је њихово дејство знатно мање (око 6%, односно 5%). Испод просека су повећане цене рекреације и културе (4,2%), ресторана и хотела (3,2%), остале робе и услуга (3,2%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (2,3%), здравства (1,8%), образовања (0,8%) и одеће и обуће (0,3%). Једино цене комуникација су снижене за 0,4%, с тим што је њихово дејство, на ублажавање опште стопе, незнатно.

3. На **кретање цена** у првом полугођу ове године, поред цена *хране, пића, цигарета и енергије (деривати нафте)*, које су повећане по основу тражње и отежаних услова допреме у зимском периоду, као и измењених динарских износа акциза, утицале су и цене робе широке потрошње, тј. *индустријских производа без хране и енергије*, чије се цене слободно образују и чине базу инфлацију, чији је укупан текући раст износи 3,8% (1,2% у јануару, 0,5% у фебруару, 0,4% у марту, 0,4% у априлу, 0,5% у мају и 0,8% у јуну)². Такође, није занемарљив ни утицај цена услуга од 3,5%, с тим што цене услуга на које Влада даје сагласност нису мењане.

Цене производа и услуга на које Влада даје сагласност у протеклом периоду ове године су биле стабилне, а испод пројектованог раста су повећане цене производа и услуга на које сагласност даје јединица локалне самоуправе, као резултат значајнијег повећања цена у појединим градовима, који су на статистичком праћењу кретања потрошачких цена.

² Податак НБС, www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene.

Услед ниске агрегатне тражње, и при расту плата и пензија, депресијација курса динара у првом кварталу ове године није имала инфлаторно дејство, да би у другом кварталу дошло до изражаја њено одложено дејство, пре свега код робе из увоза.

Курс динара у првом кварталу ове године је повећан за 7,7%, а у другом за 4,4%, односно у првом полугођу за 12,5% (мерено: просечан курс динара у јуну у односу на просечан курс динара у децембру претходне године), односно у децембру претходне године је износио око 102,90 динара за 1 евро, да би у јуну износио око 115,80 динара, што је за око 13 динара више.

На нивоу Републике у протеклом периоду, раст зарада без пореза и доприноса је у периоду јануар-мај ове у односу на исти период претходне године номинално износио 11% а реално 6,7%³, док су пензије реално повећане за 1,9%. У истом периоду промет у трговини на мало бележи раст у текућим ценама за 5,1% а у сталним смањење за 0,7%⁴, што је иначе карактеристично за читав протекли период ове године, са изузетком априла када је промет био на непромењеном нивоу у односу на претходну годину.

У наредном периоду се може очекивати раст контролисаних цена од стране Владе, као и комунално стамбених и градског превоза из надлежности локалне самоуправе, а у периоду највеће понуде на «зеленој пијаци» нижи ниво снижења цена од очекиваног, због лоших временских услова и нижих приноса од очекиваних. До повећања цена по овом основу већ је дошло код живе стоке, што се одразило и на цене меса, а може се очекивати и код млека.

3. *Наипросечан раст цена*, у првом полугођу ове године (у распону од 5,5% до 44,9%) евидентиран је код следећих група: меса (10,7%), воћа (41,2%), поврћа (28,1%), пива (6,4%), дувана (5,8%), осталих одевних предмета (5,5%), изнајмљивања стана (15,8%), услуга за одржавање и поправку стана (10,2%), течног горива (44,9%), поправка намештаја (7,4%), поправка апарата за домаћинство (15,7%), већи алати и опрема за кућу и врт (7,2%), производи за одржавање стана (7,6%), медицинских услуга (7,1%), пратећих медицинских услуга (5,8%), аутомобила (16,1%), горива и мазива (10,1%), превоза путника авионом (11,2%), поправки аудиовизуелне опреме (6,5%), опреме за спорт, камповање и рекреацију (8,2%), пакет аранжмана (18,5%) и накита и сатова (11,7%). Учешће ових група у укупном обухвату је око 33%.

4. Влада је донела *Уредбу о посебним условима промета одређене робе* («Сл. Гласник РС», број 102/11), која ће се примењивати од почетка јануара до краја јуна. Овом уредбом је, у циљу спречавања поремећаја на тржишту, за одређену робу од виталног значаја за живот и здравље људи ограничена укупна стопа марже у висини од 10% и то за: пшенично брашно (тип «400» и «500»), сунцокретово јестиво биљно уље, пастеризовано и стерилизовано кравље млеко, јогурт, шећер кристал, свеже месо (свињско, говеђе и кокошије) и сладководну рибу. Такође, утврђен је и рок плаћања произвођачу, односно добављачу који не може бити дужи од 60 дана. С обзиром да је Уредба, сходно члану 46. Закона о

³ Саопштење РЗС број 174 од 25. јуна 2012. године.

⁴ Саопштење РЗС број 182 од 29. јуна 2012. године.

трговини („Сл. гласник РС“, бр. 53/10) донета као привремена мера, која не може трајати дуже од шест месеци, а полазећи од тога да разлози њеног доношења, у међувремену, нису отклоњени, Влада је крајем јуна, с применом од 1. јула ове године донела нову **Уредбу о посебним условима промета одређене робе** („Сл. гласник РС“, бр. 63), с важењем у наредних шест месеци.

Такође, Влада је крајем марта ове године донела **Уредбу о обавезној производњи и промету хлеба од брашна „Т- 500 ”** („Сл. гласник РС“, бр. 24/12), којом је, као и претходне године, прописана обавезна производња и стављање у промет хлеба од брашна тип „500“, као и произвођачка цена и стопе за покриће трошкова промета. Циљ уредбе је праћење стања на тржишту брашна и хлеба, односно очување стандарда нижих социјалних категорија грађана и равномерно снабдевање становништва основним врстама хлеба. Наиме, Уредбом је одређена да највиша обрачуната велепродајна маржа не може бити већа од 2%, а малопродајна од 7%, односно највиша укупна маржа не може бити већа од 9,14% у односу на произвођачку цену хлеба (37,33 динара, колико је износила и у октобру претходне године). Имајући ово у виду, малопродајна цена хлеба „Сава“ од 500 грама је остала на непромењеном нивоу (44 динара). Ова Уредба, као привремена мера, важи до 30. септембра 2012. године, с обзиром да је правни основ за њено доношење члан 46. Закона о трговини.

У циљу стабилизације тржишта и цена меркантилне пшенице и брашна у 2012. години, Влада је донела **Уредбу о продаји меркантилне пшенице рода 2011. године** („Сл. гласник РС“, бр. 14/12 и 48/12), на основу које је Републичка дирекција за робне резерве, у два маха, у количинама од по 50.000 тона, интервенисала на тржишту и то када цена меркантилне пшенице на тржишту пређе износ од 20,00 дин/кг са ПДВ. Такође, Влада је, ради стабилизације тржишта и цена меркантилног кукуруза и хране за животиње у 2012. години, донела **Уредбу о продаји меркантилног кукуруза роада 2011. године** („Сл. гласник РС“, бр. 15/12), када је Републичка дирекција за робне резерве интервенисало на тржишту у укупној количини од 50.000 тона, а по цени од 18,00 дин/кг са ПДВ.

На основу **Закључка Владе** из јула ове године, Републичка дирекција за робне резерве извршиће откуп 100.000 тона пшенице рода 2012. године, по цени од 23,00 дин/кг са ПДВ, а што има за циљ повећање нивоа залиха робних резерви и помоћ примарној пољопривредној производњи.

5. У првом полугођу ове године мере контроле цена предузимане су код следећих производа и услуга:

5.1. У периоду јануар-јун 2012. године статистика је евидентирала незнатан раст потрошачких **цена лекова** од 0,5%, при општем расту потрошачких цена од 5,2%.

На основу кретања потрошачких цена оцењује се да су цене лекова које се слободно формирају имале око четири пута бржи раст од цена лекова које контролише Влада (1% према 0,27%).

Највише цене лекова које прописује Влада за лекове који се издају на рецепт нису мењане, осим цена пет лекова. Влада је у јуну донела **Одлуку о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт** („Службени гласник РС”, бр. 63/12), којом су

повећане цене пет лекова код којих је у протеклом периоду ове године присутна несташница (инјекција Fluorouracil-Teva, Furosemide Sopharma, Aminophyllinum и Ranitidin и таблета Methyldora). Повећање цена ових лекова не утиче на инфлацију јер их статистика не снима.

5.2. Влада Републике Србије је дала сагласност на **Одлуку о утврђивању произвођачких цена угља за индустријску потрошњу** („Службени гласник РС“, број 35/12), коју је донео Управни одбор ЈП ПЕУ Ресавица на седници од 03. априла 2012. године. Овом одлуком основне произвођачке цене угља за индустријску потрошњу по јединици топлотне вредности су повећане су од 20. априла за 30%. Финансијски ефекат повећања произвођачких цена угља за индустријску потрошњу од 30% на нивоу овог јавног предузећа фактички износи у просеку 17%, с обзиром да су цене цене угља за широку потрошњу нису мењане. И поред задржавања цена угља за широку потрошњу ЈП ПЕУ Ресавица на нивоу од претходне године, а имајући у виду да цене угља на тржишту образују слободно, статистика је у првих шест месеци 2012. године забележила раст цена угља у просеку за **6%** (лигнит 3,6%, а мрки угљ 6,6%).

5.3. Влада Републике Србије је дала сагласност на **Уредбу о измени Уредбе о висини накнаде за коришћење неметаличких сировина за добијање грађевинског материјала за 2012. годину**(“Службени гласник РС”, број 35/12), којом су накнаде за коришћење неметаличких сировина за добијање грађевинског материјала смањене у просеку 8,7%, чиме је смањен диспаритет у односу на висину накнада у региону, као и трошкови у грађевинској индустрији.

5.4. У фебруару ове године Влада је усвојила **Уредбу о висини годишње накнаде за моторна и прикључна возила** („Сл. гласник РС“, бр. 8/12), којом је линеарно за 6% извршено повећање висине годишње накнаде, која се плаћа приликом регистрације возила. Средства остварена по овом основу представљају приход општина и намењена су за финансирање радова на изградњи, реконструкцији, одржавању и заштити општинских путева и улица. Претходна корекција ових накнада је извршена у јуну 2009. године („Сл. гласник РС“, број 41/09).

5.5. **Уредбом о допуни Уредбе о ценама услуга које плаћају корисници услуга и посебних накнада за обављање послова које врши Агенција за безбедност саобраћаја**, коју је Влада усвојила у јуну ове године („Сл. гласник РС“, бр. 55/12) обухваћене су накнаде у вези са применом Правилника о унапређењу знања из безбедности саобраћаја за возаче којима је одузета возачка дозвола и Правилника о радионицама за тахографе. Предложене накнаде се, сходно Закону о безбедности саобраћаја на путевима, по први пут утврђују, осим накнада које су у вези са радионицама за тахографе, а које су постојале и у претходном периоду и на непромењеном су нивоу (Дирекција за мере и драгоцене метале је наплаћивала дозволе за рад лабораторија за тахографе). Предложене цене су сличне ценама из окружења, а ниже су у односу на цене већине земаља западне Европе.

5.6. У периоду I-VI 2012. године забележено је повећање **цена свих стамбено комуналних услуга**, и то воде за 1,8%, одведене отпадне воде за 2,7%, изношења смећа за 3,1% и централног грејања за 1,3%. Оваква повећања цена су не само испод просечног општег раста цена у истом периоду, већ и испод оквира њиховог дозвољеног раста. На исказани раст ових цена опредељујући утицај имала

су повећања извршена у првом кварталу за 1,3% и 2,2% код воде и одведене отпадне, за 3,0% код изношења смећа и за 1,4% код грејања. При том, у оквиру првог квартала цене воде и одведене отпадне воде нису кориговане у фебруару, као ни цена грејања у марту, за разлику од другог квартала када су током априла и маја мировале цене свих стамбено комуналних услуга.

У јуну 2012. године цене свих стамбено комуналних услуга су повећане, изузимајући цену централног грејања, која је смањена у просеку за 0,1%, због смањења ове цене за 5,0% извршеног у Сремској Митровици. У истом месецу цена воде у просеку је повећана за 0,5%, одведене отпадне воде за 0,4% и изношења смећа за 0,1%, што је ефекат повећања ових цена у два града. Тако су цене воде и одведене отпадне воде повећане у јуну у Крагујевцу за по 10,2% и изношења смећа у Сремској Митровици за 5,8%. При том, наведена повећања цена по градовима су не само вишеструко изнад просечног општег раста цена у јуну, већ и изнад оквира дозвољеног годишњег повећања.

Цене јавног градског превоза у првој половини 2012. године расле су вишеструкоспорије у односу на општи раст цена у истом периоду, као и у односу на дозвољени оквир за њихов раст. Тако су, просечне цене превоза путника аутобусом у граду и претплатне месечне карте повећане за по 1,3%. На укупни раст ових цена од почетка године највише је утицало јануарско повећање за 0,7% код цене превоза, односно јануарско и јунско повећање за по 0,5% код месечне карте. При том, у јуну је повећана и цена градског превоза у просеку за 0,2%. Забележена кретања у посматраном месецу резултат су повећања цена превоза за 11,1% и месечне карте за 15,6% у Крагујевцу, која су премашила дозвољени оквир. Цене јавног градског превоза у преосталих четрнаест градова који су на статистичком праћењу мировале су.

У другој половини ове године могућа су повећања цена у оквиру стамбено комуналних услуга, као и јавног градског превоза, пре свега у оним градовима који те цене нису кориговали од почетка године.

6. Цене основних деривата нафте, према подацима статистике, у јуну у односу на претходни месец ове године, повећане су укупно у просеку **1,1%**. Цене деривата нафте из домаће производње (*моторни бензин БМБ-95 и дизел гориво Д-2*) повећане су за **0,7%**, док су цене деривата нафте из увоза (*евро премијум БМБ- 95 и евро дизел*) повећане за **1,5%**. Посматрано по врстама деривата, бензин је поскупео у просеку за **2,2%**, док је дизел гориво појефтинило у просеку за **0,3%**.

Цене основних деривата нафте, у јуну ове у односу на децембар претходне године повећане су укупно у просеку **10,5%**. Цене деривата нафте из домаће производње (*моторни бензин БМБ-95 и дизел гориво Д-2*) повећане су за **10,5%**, а цене деривата нафте из увоза (*евро премијум БМБ- 95 и евро дизел*) за **10,4%**. Посматрано по врстама деривата, бензин је у јуну ове у односу на децембар претходне године поскупео у просеку за **11,1%**, а дизел гориво **9,7%**. Због увођења акцизе на лож уље цена овог деривата у јуну је повећана за 20,8%, а од почетка године за 44,9%.

У табели су приказане просечне малопродајне цене основних деривата нафте у децембру 2010. и 2011. године и у прва четири месеца 2012. године, као и

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ТРГОВИНЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

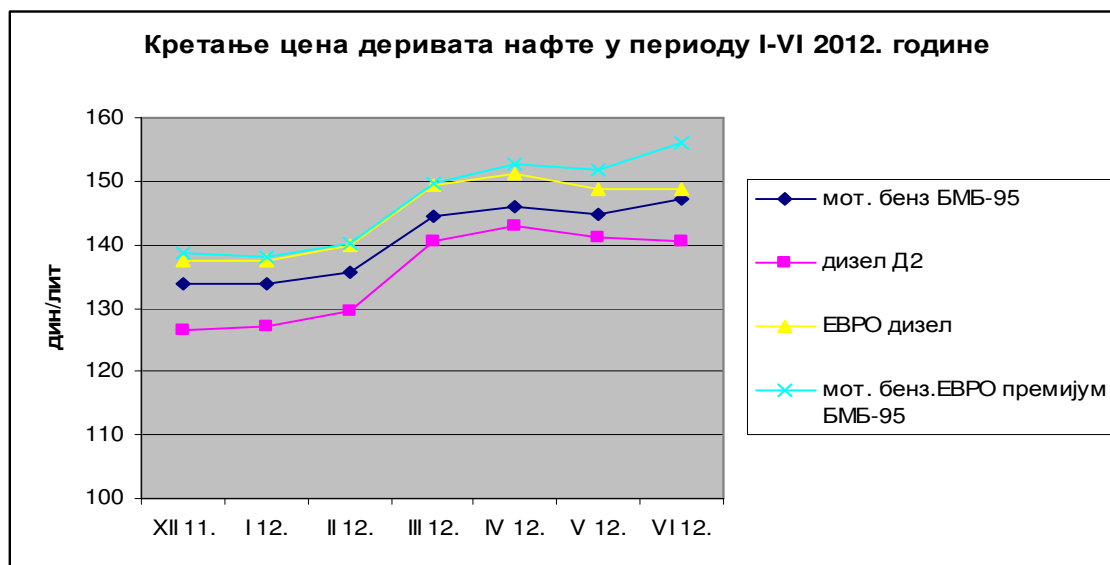
индекс потрошачких цена у априлу 2012. године у односу на децембар 2011. године:

(дин./лит)

	<i>Моторни бензин БМБ -95</i>	<i>Дизел гориво Д 2</i>	<i>Евро дизел 10 ррт</i>	<i>Евро премијум БМБ -95</i>	<i>Уље за ложење</i>
1	2	3	4	5	6
<i>XII 2010.</i>	118,96	108,60	116,50	128,76	90,80
<i>XII 2011.</i>	133,77	126,59	137,49	138,76	92,11
<i>2012.</i>					
<i>I</i>	133,95	127,17	137,34	138,21	92,50
<i>II</i>	135,66	129,51	139,83	140,35	96,49
<i>III</i>	144,48	140,49	149,24	149,77	108,58
<i>IV</i>	146,12	143,05	151,18	152,81	111,50
<i>V</i>	144,66	141,03	148,76	151,82	110,48
<i>VI</i>	147,20	140,39	148,66	156,02	133,50
<i>VI 2012. / V 2012. (индекс)</i>	101,8	99,5	99,9	102,8	120,8
<i>VI 2012. /XII 2011 (индекс)</i>	110,1	110,9	108,1	112,4	144,9

Извор:Подаци РЗС

Из графика који следи види се да је највећи раст цена деривата нафте у овој години забележен у марту. Након тога, у априлу је дошло до успоравања раста цена, а у мају до пада цена свих врста деривата нафте. Тренд појефтињења деривата нафте је настављен у јуну, искључиво код дизел горива, док је код бензина регистровано поскупљење, посебно код Европремијума БМБ-95 за 4,20 динара по литри.

Према подацима *UNKS* Удружења нафтних компанија Србије, цена сирове нафте *Brent* је након цене од **107,22 USD/bbl** колико је износила почетком 2012. године, достигла свој максимум од **126,06 USD/bbl** средином марта, а потом наставила да пада и почетком јуна забележила свој минимум до сада у овој години од **97,83 USD/bbl**.

У складу са Законом о акцизама, Влада Републике Србије објавила је **Усклађене динарске износе акциза** („Сл. гласник РС“, број 6/12) који за све врсте моторних бензина износе **49,60** дин/лит., а за све врсте дизел горива **37,07** дин/лит., са применом од 28. јануара 2012. године. У односу на износ акцизе који је био у примени од 21. јуна 2011. године, када је Влада на препоруку Европске комисије изједначила акцизе на деривате нафте, без обзира да ли су домаћег или увозног порекла (бензини **49,50** дин/лит, а дизели **37,00** дин/лит), акциза на све врсте бензина крајем јануара ове године повећана је **0,10** дин/лит, а на све врсте дизел горива **0,7** дин/лит. Због повећања произвођачких цена свих врста моторних бензина и свих врста дизел горива услед раста цене сирове нафте на светском тржишту, а у циљу наставка стабилизације тржишта нафтних деривата, Влада Републике Србије је 30. априла 2012. године донела Одлуку о привременом смањењу износа акциза на деривате нафте (*"Службени гласник РС"*, број 43/12) за **1,50** дин/лит, са применом од 1. маја 2012. године, тако да акциза на све врсте бензина износи **48,10** дин/лит., а на све врсте дизел горива **35,57** дин/лит. Правилником о изменама и допунама Правилника о Листи осталих деривата нафте који се добијају од фракција нафте које имају распон дестилације до 380 степени (*"Службени гласник РС"*, број 53/02), који је ступио на снагу 25. маја 2012. године, уведена је обавеза обрачунавања и плаћања акцизе на уље за ложење екстра лако (ЕЛ) и уље за ложење екстра лако ЕВРО ЕЛ у износу од **57,07** дин/кг. Ефекат ове мере исказао се у ценама лож уља које су забележене у јуну и које су у односу на претходни месец веће **23,02** дин/лит.

Међутим, смањење износа акцизе на бензине и дизеле почетком маја и значајни пад цене сирове нафте на светском тржишту од средине марта није било праћено адекватним снижењем цена деривата нафте у макопродаји, у значајној мери због пораста вредност америчког долара у другом кварталу ове године за **10,6%** (од почетка године укупно **13,9%**).

На деривате нафте, који су у првих шест месеци ове године поскупели у просеку за **10,5%**, одлази **9,3%** од укупно оствареног раста потрошачких цена, који је у првих шест месеци ове године износио **5,2%**.

7. У јуну ове године потрошачке цене су за **0,3%** имале спорији интензитет раста у односу на мај, који износи **1,1%**. И у овом месецу, као и у мају, опредељујуће дејство су имале цене хране и безалкохолних пића, које су, поред двоструко нижег интензитета у односу на мај, и даље натпросечно повећане (**3,2%** према **1,6%**), тако да су са око **56%** определиле општи раст потрошачких цена у овом месецу. Такође, натпросечно су повећане и цене транспорта (**1,4%**), намештаја, покућства и текућег одржавања (**1,8%**) и рекреације и културе, где је остварен највећи интензитет раста (**3,3%**). Дејство ових повећања је око једна четвртина од остварене месечне инфлације.

Испод просека су повећане цене ресторана и хотела (0,8%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горва (0,5%), остале робе и услуге (0,5%), алкохолних пића и дувана (0,2%), одеће и обуће (0,2%) и здравства (0,1%), док су цене образовања остале на нивоу из претходног месеца.

8. Извештајем о фискалној стратегији за 2012. годину и пројекцијама за 2013. и 2014. годину, који је Влада Републике Србије усвојила 14. децембра 2011. године, пројектована инфлација за 2012. годину износи **3,5%**, што претпоставља просечан месечни раст од 0,3%.

У периоду јануар-јун ове године остварен је раст потрошачких цена од 5,2%, што значи да је просечан месечни раст износио 0,85%. Под претпоставком да се овакав интензитет настави и у наредном периоду до краја године, годишња инфлација би била више него дуплирана у односу на пројектовану, односно циљану.

На бази иновираних производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са НБС, *регулисане цене*⁵ у јуну су, као и у свим претходним месецима осим у јануару (1,2%, услед коригованих износа акциза код цигарета), биле стабилне, тако да укупан текући раст у периоду јануар-јун износи 1,4%. Цене воћа, поврћа, меса, рибе и јаја (*непрерађена храна*) у јануару су снижене за 0,6%, а у свим осталим месецима повећане, с тим што је најмањи раст исказан у априлу (2,4%), а највећи у мају (8,4%)⁶, док је у осталим месецима раст био уједначенији (фебруар 3,9%, март 4% и јун 3,3%). Укупно повећање ових цена износи 23,2%.

Такође, месечни раст цена производа и услуга који чини *базну инфлацију* (ИПЦ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) у јуну износи 1,1%, што је двоструко више у односу на ниво месечних стопа у претходном периоду (јануар

⁵ На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

⁶ Податак НБС, www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene, tabela 27a.

0,5%, фебруар 0,5%, март 0,3%, април 0,5%, мај 0,5%)⁷, а што је пре свега, последица раста цена увозних производа и услуга. Полазећи од оствареног раста цена и обухвата ових група у индексу потрошачких цена, може се констатовати да је раст цена у протеклом периоду ове године углавном одређен повећањем цена *хране и енергије*, односно да се на *базну инфлацију* односи свега око 18% укупног месечног раста потрошачких цена.

Имајући у виду да укупна инфлација углавном зависи од кретања цена хране, енергије, акцизних производа и контролисаних цена, то значи да ће овогодишњи род пољопривредних производа за који се процењује да ће бити, услед суше, смањен, затим раст цена увозних производа по основу депресијације курса динара и инфлаторних очекивања у наредном периоду и раст контролисаних цена, бити одлучујући фактор за кретање инфлације од половине године.

9. Међугодишњи раст инфлације износи 5,5%, што је за 1,6 процентних поена више него у претходном месецу. Цене робе су повећане за 5,1%, а услуга за 6,9%. Наиме, након једногодишњег снижења интензитета раста, од маја ове године међугодишњи раст поново бележи убрзање динамике. Посматрано по групама производа и услуга, најмањи интензитет раста је евидентиран у здравству (1,2%), образовање (1,7%) и комуникације (5,1%), а на нивоу општег раста су цене ресторана и хотела (5,5%).

Напросечно су повећане цене остале робе и услуга (7%) и рекреације и културе, док је највећи интензитет евидентиран код намештаја, покућства и текућег одржавања стана (10,1%) и транспорта (10,7%).

Циљана инфлација, утврђена за ову годину од стране Народне банке Србије износи $4\% \pm 1,5$ п.п. Имајући ово у виду, може се констатовати да је остварена инфлација на нивоу горње границе циљане инфлације за 2012. годину. Процена је да у наредном периоду треба очекивати раст међугодишње инфлације, имајући у виду очекиване веће цене пољопривредних производа овогодишњег рода, повећање контролисаних цена производа и услуга које су у досадашњем периоду ове године „мировале“, као и раст цена увозно зависних производа, по основу значајне депресијације курса динара у протеклом периоду ове године.

⁷ У документу НБС „Извештај о инфлацији – фебруар 2012. године“, *осврт 2* (нови индикатор базне инфлације), предвиђено је да ће убудуће ИПЦ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета, представљати базну инфлацију, као међународно прихваћену.

КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ОД 2007. ГОДИНЕ

у %

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ТРГОВИНЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ*Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача*

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0,5	0,5	4,8
фебруар	0,3	0,7	3,9
март	1,2	2,0	4,7
април	0,6	2,5	4,3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0,0	4,5	5,1
август	1,4	5,9	6,6
септембар	1,3	7,3	7,7
октобар	1,0	8,3	8,9
новембар	1,5	9,9	9,6
децембар	0,3	10,3	10,3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0,0	6,2	10,5
септембар	0,2	6,3	9,3
октобар	0,4	6,8	8,7
новембар	0,9	7,7	8,1
децембар	-0,7	7,0	7,0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

ОСТВАРЕНИ РАСТ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА

- у % -

	Месечни раст <u>06.2012.</u> <u>05.2011.</u>	Структура месечног раста	Текући Раст <u>06.2012.</u> <u>12.2011.</u>	Структура месечног раста
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	1,1	100,0	5,2	100,0
Храна и безалкохолна пића	1,6	55,8	7,8	56,8
Алкохолна пића и дуван	0,2	0,8	5,7	5,8
Одећа и обућа	0,2	0,9	0,3	0,3
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,5	7,0	2,3	7,3
Намештај, покућство, текуће одржавање	1,8	7,1	6,1	5,4
Здравство	0,1	0,5	1,8	1,5
Транспорт	1,4	13,3	8,0	16,2
Комуникације	0,1	0,4	-0,4	-0,3
Рекреација и култура	3,3	11,0	4,2	3,1
Образовање	0,0	0,0	0,8	0,2
Ресторани и хотели	0,8	1,3	3,2	1,2
Остала роба и услуге	0,5	1,9	3,2	2,5

Београд, 20. јул 2012. године